

Envirotázky

1. V prúdiacich vodách, najmä na spodnej strane kameňov, môžeme nájsť ploché drobné červy, podobné malým pijaviciam. Sú to ploskulice. Ploskulice sú známe tým, že majú v koži prhlivé bunky, ktoré získavajú („kradnú“) z natrávenej koristi, ktorou sú často aj rôzne prhlivce (napr. nezmary). Viete, ako sa volajú tieto bunky?

- a) cellulóny
- b) oroidy
- c) kleptoknidy**
- d) kraxióny

2. Nezmary sú prhlivce, pripomínajúce mikroskopickú sasanku. V našich vodách sú veľmi hojné. Známy je nezmar hnedý a zelený. Viete, čo spôsobuje zelené sfarbenie nezmarov?

- a) riasy rodu *Zoochlorella***
- b) zelené baktérie rodu *Viridobacter*
- c) chlorofyl
- d) zelené farbivo viridín

3. Pásomnice sú známe cudzopasníky živočíchov a človeka. Žijú v čreve a parazitujú na potrave svojho hostiteľa. Akým spôsobom prijímajú pásomnice potravu?

- a) špeciálnymi otvormi v hlavičke, ktorým sa hovorí skolexy
- b) celým povrchom tela**
- c) rúrkovitými útvarmi umiestnenými v prvých dvadsiatich telesných článkoch
- d) cicavým ústrojenstvom umiestneným v prvom článku tela

4. Medzi mäkkýše, ktoré žijú na Slovensku patria dve hlavné skupiny - ulitníky a lastúrniky. Väčšina našich mäkkýšov žije na súši, približne tretina žije vo vode. Viete odhadnúť, koľko druhov mäkkýšov žije na Slovensku?

- a) okolo 60 druhov
- b) približne 100 druhov
- c) asi 150 druhov
- d) okolo 250 druhov**

5. Slizovce (Arionidae) a slizniaky (Limacidae) patria medzi takzvané nahé ulitníky, pretože nemajú ulitu, resp. ju majú zakrpatenú (redukovanú). Viete ako od seba odlíšite slizovce a slizniaky?

- a) slizovce majú v zadnej časti nohy takzvaný *krvný sínus*, slizniaky ho nemajú
- b) slizovce sú vždy jednofarebné, bez vzorov, slizniaky môžu byť rôzne vzorované
- c) slizovce majú dýchací otvor v prednej polovici plášťového štítu, slizniaky ho**

majú v zadnej polovici

d) slizovce žijú len v blízkosti človeka, slizniaky najmä v prírodných biotopoch

6. Dážďovky sú najväčší zástupcovia našich červov (máloštetinavých obrúčkavcov). Dážďovka obyčajná môže dorásť do úctyhodných rozmerov – až 30 centimetrov. Viete, do akej dĺžky dorastajú najdlhšie dážďovky na svete?

- a) 150 centimetrov
- b) 250 centimetrov
- c) 350 centimetrov
- d) vyše 6 metrov**

7. Niektoré pijavice sú dravé, väčšina sa však živí krvou rôznych druhov stavovcov. Pijavica sa prisaje prísavkou k pokožke živočícha, prehryzne ju chitínovými čeľustami a vypustí zo špeciálnych žliaz do krvi látku, ktorá zabraňuje zrážaniu krvi. Viete, ako sa táto látka volá?

- a) cyperazín
- b) piperazín
- c) hirudín**
- d) strychnín

8. Pomalky sú drobné živočíchypripomínajúce miniatúrne karikatúry medvedíkov. Žijú vo vlhkom prostredí (napr. machu, pôde), ale aj vo vode. Sú známe tým, že dokážu prežiť v špeciálnom „umrŕtvenom“ stave extrémne podmienky okolia (napr. prežijú aj osem a pol hodiny v tekutom hélíu, ktorého teplota je -272 °C). Keď sa dostanú do normálneho prostredia, znova „ožijú“. Viete ako sa volá tento stav, vďaka ktorému prežívajú aj takéto extrémyp?

- a) anabióza**
- b) symbióza
- c) abiocenóza
- d) tanatóza

9. Motolicepečeňová je nebezpečný parazit viacerých druhov kopytníkov (napr. hovädzieho dobytkap, oviecp, kôz a i.). Podobne ako väčšina parazitov, aj ona, kým sa dostane ku konečnému hostiteľovi, musí prekonať zložitý životný cyklus s viacerými vývojovými štádiami, pričom jedno z nich (*miracidium*) sa usídli v tzv. medzihostiteľovi. Viete, ktorý živočích je medzihostiteľom tejto motolice?

- a) vlhkomilný mravec rodu *Millonia*
- b) vodný ulitník (vodniak rodu *Galba* alebo *Stagnicola*)**
- c) chrobák z čeľade bystruškovitých (*Bembidion*)
- d) pijavica lekárska

10. Iste poznáte "vodné blchy", ktorými sa krmia akváriové rybky. Tento

Ľudový názov patrí skupine vodných živočíchov, ktorým sa odborne hovorí *planktónne kôrouce*. Patria sem napríklad veslonôžky (Copepoda) charakteristické dlhými tykadlami, samičky majú na konci tela hroznovité zhluky vajíčok. Viete, akým spôsobom sa veslonôžky vo vode pohybujú?

- a) kmitaním chĺpkov na konci tela
- b) rotovaním celého tela
- c) veslovitými pohybmi mohutných tykadiel
- d) pomocou rýchleho kmitania hrudných nôh**